

5.9.2024

Asia/3

3

Liikenneliikelaitoksen talousarvio vuodeksi 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025 – 2027

HEL 2024-003561 T 02 02 00

Esitysehdotus

Johtokunta hyväksyy kaupunginhallitukselle esitettäväksi liikenneliikelaitoksen vuoden 2025 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaehdotuksen.

Esittelijän perustelut

Yleistä

Johtokunnan jäsenille jaetaan esityslistan liitteenä HKL:n talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosiksi 2025–2027. Suunnitelma sisältää talousarvion keskeiset painopistealueet, keskeisimmät toimintaympäristön muutokset, suoritemuutokset, sitovat tavoitteet, tulos- ja rahoituslaskelmat sekä investointisuunnitelman. Investointisuunnitelma on tehty vuosille 2025–2034.

HKL:n talousarvioehdotus vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2025–2027 on laadittu kaupunginhallituksen 10.6.2024 antaman vuoden 2025 talousarvioehdotuksen raamin ja talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2025–2027 laatimisohjeen mukaisesti.

Kaupunginhallituksen talousarvioehdotuksen raamissa HKL:n investointiohjelman 10-vuotinen kokonaisraami on noin 750 milj. euroa vuosille 2025–2034. HKL:n investointien yhteissumma vuosille 2025–2034 on noin 745 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen hyväksymään talousarvioehdotuksen raamiin sisältyy kehoitus mitoittaa HKL:n vuoden 2025 investointitaso lähelle 75 milj. euroa. Raamin mukaan taloussuunnitelmavuosien 2026 ja 2027 investointitasot eivät saa ylittää talousarvion 2024 liitteenä olevan investointiohjelman mukaisia investointitasoja.

Talousarvioehdotuksessa vuoden 2025 investointitaso on 74,9 milj. euroa ja vuosien 2026 – 2027 investointitasot yhteensä 161,2 milj. euroa; vuoden 2024 talousarviossa vuosien 2026 – 2027 investoinnit olivat 166,3 milj. euroa.

Talousarvioehdotukseen 2025 sisältyvän 10-vuotisen investointiohjelman merkittävimpiä muutoksia suhteessa vuoden 2024 investointiohjelmään on M400-metrojunakalustohankinnan kustannusvarauksen

pienentyminen kalustomäärän tarkentumisen vuoksi ja Helsingin yliopiston metroaseman uuden pohjoisen sisäänkäynnin alustavan kustannusvarauksen kasvaminen.

Merkittävimmät ajoitusmuutokset kohdistuvat laajempien kiinteistökehityshankkeiden yhteydessä toteutettavaksi suunniteltuihin Herttoniemen ja Itäkeskuksen metroasemien peruskorjaushankkeisiin. Haastavan kiinteistömarkkinatilanteen vuoksi on yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa arvioitu, että hankkeet toteutuvat vasta 2030-luvulla. Em. hankkeiden ajoitukseen liittyy merkittäviä epävarmuuksia.

Metrosiltoihin liittyvät kuntotiedot ja siten hankkeiden alustava ajoitus tulee tarkentumaan käynnissä olevien tutkimusten edetessä. Metrolii-kenteelle rajoitteita aiheuttavien hankkeiden ajoitus täsmentyy kaupunkiympäristön toimialan ja HSL:n kanssa yhteistyössä tehtävän, liikennejärjestelmään poikkeamia aiheuttavien hankkeiden vaikutustarkastelun perusteella. Hankkeiden keskinäisessä ajoituksessa tullaan tavoittelemaan mahdollisimman pientä haittaa kaupunkilaisille.

Vuoden 2025 aikana varaudutaan käynnistämään Vartiolahden metrosillan peruskorjaus, jonka toteuttaminen edellyttää metron liikennekatkoa. Liikennekatkon aikana metron Vuosaaren haaran pääteasemana toimisi Puotila. Saman liikennekatkon aikana varaudutaan toteuttamaan myös Vuosaaren metroaseman laiturialueen peruskorjaus. Muita vuoden 2025 aikana käynnissä olevia, kaupunkilaisille näkyviä hankkeita ovat mm. Kampin metroaseman läntisen sisäänkäynnin uusiminen Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen rakentamisen yhteydessä, Herttoniemen metroaseman kunnostaminen ja Kontulan metroaseman läntisen sisäänkäyntirakennuksen uudistaminen.

Kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttaminen ja toimintaympäristön muutoksiin vastaaminen

HKL:n toiminnassa on keskeistä varmistaa olemassa olevan metrojärjestelmän luotettavuuden vaatimien peruskorjausten ja korvausinvestointien toteuttaminen sekä kaupungin tulevaan kasvuun varautuminen. Vuonna 2025 toiminnan keskiössä ovat kantametron infran peruskorjausten toteutusedellytysten varmistaminen ja töistä matkustajille aiheutuvien haittojen minimointi, kustannustehokkuuden kehittäminen sekä metron koko järjestelmäkokonaisuuteen vaikuttavien suurten investointihankkeiden hallittu edistäminen. Metroradan ja -kaluston kunnossapidon sekä omaisuudenhallinnan prosessien kehittämistä jatketaan.

Tulevina vuosina on tarkoitus toteuttaa useita kantametron asemien ja siltojen peruskorjauksia sekä metrojärjestelmään liittyviä korvausinvestointeja. Ensisijaisena tavoitteena on hankkeiden toteutus siten, että matkustajille aiheutuva haitta jää mahdollisimman pieneksi. HKL ja

Kaupunkiliikenneyhtiö osallistuvat yhdessä HSL:n kanssa kaupunkiympäristön toimialan käynnistämään Helsingin liikennejärjestelmään vaikuttavien investointihankkeiden ohjelmoinnin yhteensovitustyöhön, jonka tarkoituksena on kaupunkilaisille aiheutuvien haittojen minimointi.

Yleinen kustannustason ja rahoituskulujen kasvu edellyttää tuottavuuden jatkuvaa parantamista, joustavuutta reagoida kysynnän muutoksiin ja kustannusrakenteen läpinäkyvyyden kasvattamista. Samanaikaisesti on varmistettava toiminnan kustannustehokkuus, vanhenevien järjestelmien toimintavarmuus ja valmius kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamiselle pidemmällä tulevaisuudessa. Toiminnan tuottavuutta ja laatua parannetaan yhdessä Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa panostamalla tiedolla johtamiseen. Tavoitteena on hyödyntää digitalisaatiota, suoriteperustaista mittarointia ja tehokasta toteuman seuranta, jotta suunnitelmallisuutta voidaan lisätä erityisesti infran kunnossapidossa, sekä parantaa kustannustehokkuutta kaluston ja infran kunnossapidossa.

Järjestelmän vanhempien osien luotettavuutta parantava, metron kulunvalvontajärjestelmän uudistamishanke (ns. METKA-hanke) etenee. Hanke mahdollistaa yhdessä käynnissä olevan metrojunakaluston korvaushankinnan (M400-hanke) kanssa tulevaisuudessa myös metron kapasiteetin noston. Hankkeiden hallittu edistäminen edellyttää koko metron toimintaa läpileikkaavaa muutosten hallintaa. Muutoksia tulee kaikkiin metron liiketoiminta-alueisiin: liikennöintiin, kunnossapitoon ja omaisuudenhallintaan. Onnistunut toteutus vaatii riittävää resurssointia sekä hanketasolla että operatiivisen liiketoiminnan osa-alueilla.

Kustannustason nousu ja kiinteistömarkkinatilanteen haasteet luovat edelleen epävarmuutta laajempaan kaupunkikehittämiseen liittyvien metroasemien peruskorjaushankkeiden toteutusaikatauluihin. Erityisesti asemakiinteistöjen osalta varaudutaan toteuttamaan kevyempiä korjaustoimenpiteitä, mikä voi heijastua myös joukkoliikenneinfran ylläpitokustannusten kasvuun. Pitkäkestoinen matalasuhdanne vaikuttaa myös metroasemilla sijaitsevien liiketilojen vuokraukseen.

HKL on osaltaan sitoutunut Helsingin kaupunkistrategiassa ja hiilineutraalisuusohjelmassa asetettuun tavoitteeseen olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. HKL yhdessä Kaupunkiliikenneyhtiön kanssa tuottamat kestävä liikemisen palvelut tukevat Helsingin seudun kaupunkirakenteen tiivistämistä sekä hiilineutraaliuden ja muiden ympäristötavoitteiden saavuttamista. HKL:n merkittävimmät negatiiviset ympäristövaikutukset liittyvät investointien toteuttamisen hiilidioksidipäästöihin sekä rakennusten energiankäyttöön.

Metroasemien peruskorjausten yhteydessä parannetaan energiatehokkuutta, käytetään vähäpäästöisiä materiaaleja ja huomioidaan kiertotalouden periaatteet. Rakentamisessa käytettävien vähähiilisten materiaalien saatavuus on haastavaa ja tuotekehittäminen ei etene tavoitteiden edellyttämällä vauhdilla. HKL edesauttaa osaltaan markkinoiden kehittymistä vaatimalla järjestämässään toiminnassa kumppaneiltaan hiilineutraalisuustavoitteiden edellyttämiä toimenpiteitä.

Muutokset maailman yleisessä turvallisuustilanteessa edellyttävät myös HKL:itä asemien palo- ja pelastusturvallisuuteen sekä yleiseen turvallisuustilanteeseen liittyvien tarkistus- ja kehitystoimien sekä investointien toteuttamista. Järjestelmän kyberturvan ja -varautumisen kehittämistä jatketaan.

Suoritemuutokset 2025–2027

Vuonna 2025 linjakilometrit nousevat noin 8 %:lla. Vuoden 2024 paikakilometrejä alentaa mm. metroinfraan tehtävien peruskorjauksien aiheuttamat liikennekatkot. Vuosina 2026 ja 2027 linjakilometriä on arvioitu tässä vaiheessa pysyvän vuoden 2025 tasolla, sillä ko. vuosina toteutettavien perusparannushankkeiden vaikutukset liikennöintiin tarkentuvat vasta suunnittelun edetessä.

Sitovat toiminnan tavoitteet 2025

HKL:n kolme sitovaa tavoitetta on asetettu asiakas-, luotettavuus- ja talousnäkökulmasta.

Talousarvioehdotuksessa on HKL:n sitoviksi toiminnan tavoitteiksi esitetty:

- Tilikauden tulos on vähintään nolla
- Liikennöinnin luotettavuus metroliikenteessä 99,85 %
- Asiakastyytyväisyys, vähintään tyytyväisten osuus 92 %

Liikennöinnin luotettavuudessa tavoitteena on ajamattomien lähtöjen määrän minimointi korkean joukkoliikenteen luotettavuuden ylläpitämiseksi. Mittarina käytetään ajettujen lähtöjen osuutta (tilatut lähdöt – poikkeamat jaettuna tilattujen lähtöjen määrällä). Poikkeamat ovat ajamattomia lähtöjä, jotka johtuvat liikennöitsijästä johtuvista syistä. Vuonna 2025 luotettavuudessa tavoitellaan vuoden 2024 tavoitteen mukaista korkeaa luotettavuustasoa.

Asiakastyytyväisyydessä tavoitteena on asiakkaiden keskeisiin tarpeisiin vastaaminen laadukkaasti asiakaskokemuksen ylläpitämiseksi. Mittarina on tyytyväisten asiakkaiden osuus metroliikenteessä. Tyytyväisiksi asiakkaiksi lasketaan asiakkaat, jotka ovat antaneet HSL:n järjes-

tämässä asiakastyytyväisyystutkimuksessa arvosanan 4 tai 5 kohtaan ”kokonaisarvosana liikennöitsijälle tämän linjan liikenteen hoitamisesta” (asteikko 1–5).

Metroliikenteessä tavoitellaan vähintään 92 % tyytyväisten osuutta (keskiarvo vuosista 2020 – kevät 2024). Metroon suunniteltu liikennöintikatko Vuosaaren haaralla Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen vuoksi on suurin tunnistettu haitta matkustajakokemuksessa vuonna 2025. Liikennekatko ja HSL:n suunnittelemat poikkeusliikennejärjestelyt tuovat väistämättä muutoksia matkustajien liikkumiseen. Tilanne vaatii huolellista ennakkosuunnittelua ja tiivistä yhteistyötä matkustajaviestinnästä vastaavan HSL:n kanssa. Myös metroasemilla käynnissä olevat muut rakennustyöt voivat paikoin rajoittaa matkustajien liikkumista.

Käyttötalous 2025

HKL:n liikevaihto on 164,3 milj. euroa vuonna 2025 (ennuste 2024: 160,4). Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- HSL:ltä laskutettavasta liikennöintikorvauksista metroliikenteestä 61,3 milj. euroa (2024 ennuste: 61,0). Metroliikenteessä suoritemäärä nousee hieman vuodesta 2024. Myös sähköhinnan arvioitu lasku pienentää hieman liikennöintikorvausta, koska korvaukset on sidottu indeksiin.
- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 62,5 milj. euroa (2024 ennuste: 61,0). Infrakorvaus sisältää metroliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja.
- Helsingin kaupungilta saatavasta tuesta 16,6 milj. euroa (2024 ennuste: 18,9). Tuella korvataan sellaiset infran kaltaiset menoerät, joita HKL ei voi laskuttaa HSL:ltä HSL:n infrakorvaussopimuksen mukaan. Kaupungin tuen muutos on seurausta vuodelle 2024 kohdistuvasta kertaluonteisesta Kampin metroaseman liukuportaiden alaskirjauksesta.
- Muista myyntituotoista 23,9 milj. euroa (2024 ennuste: 19,5), joka sisältää HKL:n laskutusta länsimetron ylläpidosta Länsimetro Oy:ltä. Kasvua selittää kuluvalta vuodelta (2024) vuodelle 2025 siirtyvät suunnitellut huoltotyöt.

Liiketoiminnan muissa tuotoissa aikaisemmilla tilikausilla olleet mainostulot liikennevälineissä siirtyvät HSL:n tuloiksi 2025 ja muutos kompensoidaan liikennöintikorvauksissa.

Ulkopuolisten palvelujen ostoihin on budjetoitu 109,7 milj. euroa (2024 ennuste: 109,7). Ulkopuolisten palvelujen ostot sisältävät pääosin alihankintaa Kaupunkiliikenne Oy:ltä. HKL:llä ei ole omaa operatiivista

henkilöstöä ja HKL hankkii metron liikennöinti- ja kunnossapitopalvelut alihankintana Kaupunkiliikenne Oy:ltä.

Talousarviovuonna poistot ovat 37,8 milj. euroa (2024 ennuste: 34,1). Poistopohjaa kasvattaa erityisesti vuoden 2024 investointiohjelmassa valmistuvat investointityöt sekä isojen metroasemien ja sähkönsyöttöasemien peruskorjauksien valmistuminen.

Lainojen korkokulut ovat 16,4 milj. euroa (2024 ennuste: 17,6) vuonna 2025. HKL:n kaupungille maksama tuottotavoite pääomalle A on 9 % eli 3,4 milj. euroa vuodessa.

HKL:n tulos ennen tilinpäätöseriä on 0,1 milj. euroa.

Käyttötalous 2026–2027

Vuosien 2026 ja 2027 budjeteissa ei ole suuria muutoksia vuoteen 2025. Pääomakuluissa on nousua ja Kaupunkiliikenteen alihankintalaskutuksessa pientä kasvua erityisesti suunnittelukauden lopulla 2026–2027.

Menojen muutokset on huomioitu vastaavasti tuloissa.

HKL:n tulos ennen tilinpäätöseriä on noin 0,1 milj. euroa vuosina 2026 ja 2027.

Investointisuunnitelma 2025–2034

Liikennelaitoksen investointisuunnitelma kattaa vuodet 2025–2034. Investointien yhteissumma on noin 745 milj. euroa.

Vuosien 2025–2034 suurin yksittäinen investointihanke on M400-metrojunakaluston hankinta, johon on budjetoitu noin 220 miljoonaa euroa vuosille 2025–2034. Rautatien metroaseman perusparannukseen ja siihen liittyvään Kaivokadun kannen peruskorjaukseen on varattu yhteensä noin 90 miljoonaa euroa vuosille 2025–2028. Metron liikenteenohjausjärjestelmän uudistamisinvestointiin (ns. METKA-hanke) on varattu noin 65 miljoonaa euroa vuosille 2025–2032.

Vuoden 2025 suurin yksittäinen investointihanke on metron liikenteenohjausjärjestelmän uudistaminen 11,5 miljoonaa euroa (ns. METKA-hanke). Metron raidevirtapiirien korvaamiseen on budjetoitu 6,7 miljoonaa euroa, Vartiolahden metrosillan korjaamiseen 6,4 miljoonaa euroa ja Kampin metroaseman läntisen sisäänkäynnin tekniikan uusimiseen ja peruskorjaamiseen Keskustan terveyst- ja hyvinvointikeskuksen rakentamisen yhteydessä 6,2 miljoonaa euroa. Muita vuoden 2025 aikana toteutuksessa olevia, kaupunkilaisille näkyviä hankkeita ovat mm.

5.9.2024

Asia/3

Herttoniemen metroaseman kunnostaminen ja Vuosaaren metroaseman laiturialueen peruskorjaus.

Rahoitus 2025–2027

Metroinvestoinnit rahoitetaan kaupungin sisäisellä limiittirahoituksella (yhdystilivelka). Yhdystilivelan ennakoidaan olevan 299,6 milj. euroa 31.12.2027.

Omavaraisuusaste on 36,0 % vuonna 2025, 35 % vuonna 2026 ja 34 % vuonna 2027.

Vaikutus kaupungin talouteen 2025–2027

HKL maksaa kaupungille peruspääoman tuottoa 3,4 milj. euroa vuonna 2025. Vastaavasti kaupunki maksaa HKL:lle suoraa tukea 16,6 milj. euroa. Kaupungin tuella HKL kattaa ne menot, joita HKL ei pysty laskuttamaan HSL:ltä tai muulta taholta.

Kaiken kaikkiaan HKL:n nettovaikutus kaupungin budjettiin on -13,2 milj. euroa vuonna 2025.

Vuosina 2026–2027 nettovaikutus kaupungin budjettiin arvioidaan olevan -13,8 milj. euroa ja -15,5 milj. euroa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

1 TA2025

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano